

Hantingtona slimība: informācija pacientiem.

KAS TAS IR?

Hantingtona slimība (HS) ir hroniska, neurodeģeneratīva smadzeņu slimība. Tas nozīmē, ka nervu šūnas laika gaitā smadzenēs pazūd. Slimība parasti sākas no 30 - 50 g.v., bet tā var sākties arī agrāk. HS ietekmē:

- Kustības
- Uzvedību
- Domāšanu, izpratni, mācīšanos, atmiņu
- Personību

Izplatītākais simptoms ir nekontrolētas kustības, ko sauc par horeju. Horeja rada it kā dejojošas kustības, bet tā var būt apvienojumā arī ar runas traucējumiem un gaitas problēmām.

Jums var arī rasties šādi simptomi:

- Atmiņas zudums, izklaidība, grūtības veikt uzdevumus, paškontroles traucējumi
- Depresija un intereses trūkums
- Miega pārmaiņas
- Seksuāla rakstura problēmas
- Rīšanas grūtības
- Krišana

Pirmajos slimības gados, pirms redzami fiziski simptomi, var sākties nelielas garīgas, emocionālas un uzvedības izmaiņas.

KĀDS IR IEMESLS?

HS rodas gēnu mutācijas rezultātā. Šī mutācija rada pastiprinātu smadzeņu nervu šūnu zudumu. Jo vairāk atkātojumu ir mutējušajā gēnā, jo agrāk sākas HS. Šī gēna ģenētiskā testēšana apstiprina diagnozi.

HS ir pārmantota. Bērns manto divus gēnu komplektus no vecākiem, vienu gēnu komplektu no mātes un vienu no tēva. Lai pārmantotu HS, nepieciešams tikai viens mutējušais gēnu komplekts. Līdz ar to, ja vienam no vecākiem ir patoloģiskais gēns, tad katram bērnam ir 50% iespēja mantot HS. Dažreiz gēna pārmantošana var nebūt uzskatāma, piemēram, ja vecāki nomirst pirms savas slimības sākuma.

VAI TO VAR ĀRSTĒT?

Šobrīd nav ārstēšanas, kas var palēnināt vai apturēt slimību. HS nav izārstējama, tomēr ir medikamenti, kas var mazināt dažus simptomus. Šie medikamenti var palīdzēt uzlabot kustības, depresiju un izturēšanos. Jautājiet savam neirologam par terapijas iespējām.

VAI HANTINGTONA SLIMĪBU VAR NEDIAGNOSTICĒT?

Agrīnā stadijā, HS var būt grūti diagnosticēt, jo īpaši, ja nav zināma ģimenes slimības vēsture. Tas ir tāpēc, ka simptomi ir kompleksi un var būt ļoti atšķirīgi katram pacientam. Sākumā tādi simptomi kā depresija var būt daudz izteiktāki nekā horeja. Kad horeja ir skaidri redzama, var veikt novērtējumu un ģenētisko testēšanu, lai iegūtu precīzu diagnozi.

KO VAR SAGAIĀDĪT DZĪVOJOT AR HS?

Slimībai progresējot, šīs problēmas kļūs izteiktākas:

- Palielināsies nekontrolētas kustības
- Izmaiņas domāšanā, izpratnē, mācībās un atmiņā
- Garīgas, emocionālas un uzvedības izmaiņas.

Jums var būt apgrūtināta runāšana vai rīšana. Aizrīšanās var kļūt par problēmu. Turklāt var pieaugt emocionālas izmaiņas un, līdz ar to, depresija ir izplatīta parādība. Citas uzvedības izmaiņas var būt:

- Zūd intereses, rūpes par sevi un apkārtni
- Antisociāla uzvedība
- Dezorientācija
- Stūrgalvība

Pacienti bieži vien jūtas vīlušies, kad viņi saprot, ka pakāpeniski zaudē savas fiziskās un garīgās spējas. Viņi vairs nevar veikt ierastos uzdevumus, ko viņi mēdza darīt iepriekš.

Pēdējā slimības stadijā pacienti joprojām var saprast ikdienas rutīnu un atpazīt cilvēku. Tomēr viņi vairs nespēj parūpēties par sevi. HS pacientiem var būt nepieciešama 24/7 aprūpe, jo viņi zaudē spēju runāt, ēst, staigāt un kontrolēt zarnu un urīnpūšļa darbību. Galu galā šī slimība var izraisīt aizrīšanos, pneimoniju, vai citas slimības, kas beidzas ar pacienta nāvi.

Jautājiet savam neirologam, par vispiemērotākajām ārstēšanas iespējām tieši Jums.